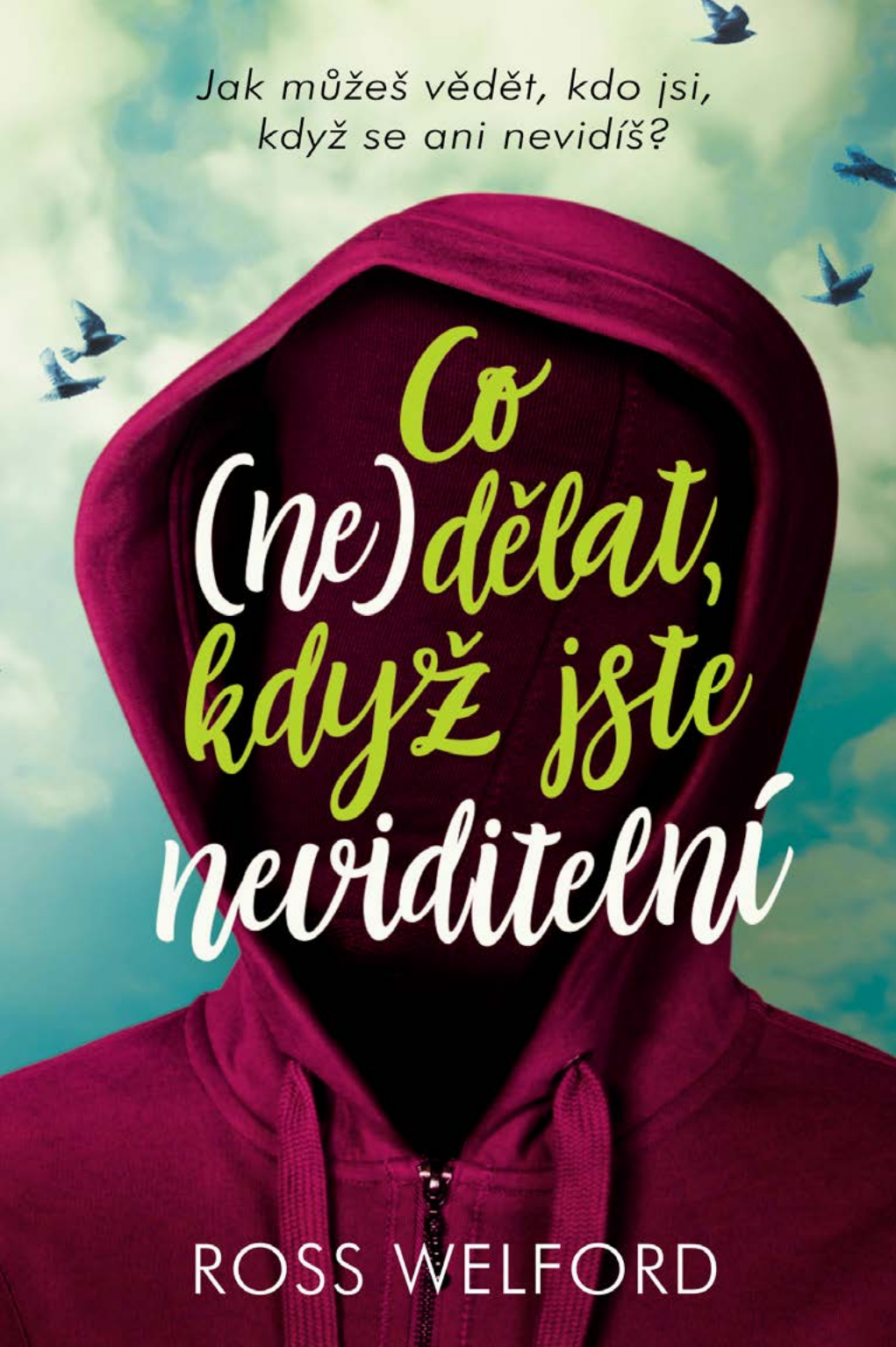

Jak můžeš vědět, kdo jsi,
když se ani nevidíš?
Co (ne)dělat, když jste neviditelní
ROSS WELFORD

Co (ne)dělat, když jste neviditelní

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

FRAGMENT

Ross Welford

Co (ne)dělat, když jste neviditelní – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

Co (ne)dělat, když jste neviditelní

Co (ne)dělat, když jste neviditelní

ROSS WELFORD

FRAGMENT

Mamce, s láskou

Část první

Ještě než jsem usnula, viděla jsem sama sebe. Byla jsem vidět a věděla jsem, kdo jsem.

To bylo předtím.

Nebyla jsem si jistá, co mě vlastně probudilo – jestli záře UV trubic v soláriu, nebo Lady, jak strkala do misky se žrádlem u dveří mezi chodbou a garáží.

Nafialovělá světla zářila tolik, že i když jsem pevně zavřela oči, pořád mě oslepovala.

Spala jsem?

Proč se neozval časovač?

Jak dlouho už tu jsem?

Všechny tyhle otázky však přehlušoval hlavní problém, a to byla moje žízeň. Jazyk se mi ani nelepil na patro, jen mi o něj dřel. Našla jsem dostatek slin aspoň na to, abych ho přiměla fungovat.

Zvedla jsem poklop solária a přehodila jsem nohy přes okraj. Na místě, kde jsem ležela, zůstal malý rybníček potu – perspirace, řekla by babi. Světla mě pořád oslepovala a s námahou jsem mrkala, ale – a to bylo divné – nezdálo se, že by mrkání cokoliv ztmavovalo, přestože mi před očima vyskakovaly fleky a záblesky.

Nahmatala jsem vypínač na boku solária a světla zhasla.

Teď to bylo lepší, ale jen trochu. Pořád jsem se cítila příšerně. Pociťovala jsem bodavou bolest hlavy a na chvíli jsem se posadila.

Měla jsem časovač nejdřív vyzkoušet. Když jsem se podívala na staré digitální hodiny na stěně garáže, čas na nich přeskočil z 11:04 na 11:05.

Kristepane.

Ležela jsem pod těmi světly asi tak hodinu a půl. Vítej, spálená kůže! Bledá pleť, zrzavé vlasy (vlastně měděné), zhoršující se akné a teď ještě vážné spálení – to je tedy kombinace.

Zírala jsem před sebe a nechávala jsem oči, aby si zvykly na prašné šero garáže. Byl tam srolovaný starý koberec z chodby, moje dětské kolo, které jsme z nějakého důvodu ještě nevyhodili, několik lepenkových krabic s oblečením pro charitu a kapkami deště skrápěné úzké okno ve dveřích, které vedly do zahrady za domem.

Od mého probuzení uplynulo asi dvacet, možná i třicet vteřin.

Vtom mi zazvonil telefon. Shlédla jsem na něj na podlahu garáže a viděla jsem, že je to Elliot hňup Boyd, což pochopitelně není jeho celé jméno. Neměla jsem moc náladu s ním mluvit, a tak jsem se sehnula dolů, abych mobil přepnula do tichého režimu a nechala hovor spadnout do hlasové schránky.

Byl to okamžik, který si budu navždy pamatovat.

Tak divný a děsivý okamžik, že je celkem těžké ho popsat, ale dám do toho všechno.

Víte, nejdřív jsem si ani nevšimla, že jsem se stala úplně neviditelnou.

A pak jsem si toho všimla.

Kapitola první

Sehnout se, zvednout zvonící telefon, najít tlačítko tichého režimu, vypnout ho a zírat na displej, zatímco mi vibroval v ruce a pak přestal… to všechno bylo tak naprosto *normální* a všední, až mi připadalo, že můj mozek prostě doplnil chybějící věci.

Chybějící věci, jako byla moje ruka a prsty.

Bylo to tak trochu, jako když se díváte na kreslený film. Každý ví, že kreslený film, nebo vlastně jakýkoli film, je ve skutečnosti sled nehybných obrázků. Když je sledujete rychle po sobě, váš mozek zaplní mezery, takže to nevypadá trhaně.

Myslím, že právě to můj mozek a oči udělaly v těch dvou nebo třech vteřinách, které mi zabralo vypnutí telefonu. „Viděly" moji ruku jednoduše proto, že *čekaly*, že ji tam uvidí.

Ale ne nadlouho.

Zamrkala jsem a podívala se dolů na svůj telefon ležící na podlaze. Potom jsem se podívala na svou ruku. Vlastně jsem držela ruku před obličejem a pak jsem ji otočila.

Nebyla tam.

Fajn, na chvíli se zastavte. Podržte si skutečně ruku před obličejem. Já počkám.

Je tam, nebo ne? Vaše ruka? Jasně že je.

Teď ji otočte a prohlédněte si druhou stranu. Právě to jsem dělala před pár vteřinami, jen s tím rozdílem, že moje ruka tam nebyla.

V téhle fázi jsem nebyla vyděšená nebo tak něco. Spíš zmatená.

Pomyslela jsem si: „To je zvláštní. Udělalo mi to solárium něco s hlavou? Třeba ještě napůl spím nebo se mi něco zdá nebo mám halucinace nebo tak něco?“

Podívala jsem se dolů na své nohy. Ani ty tam nebyly, i když jsem se jich mohla dotknout. Mohla jsem se dotknout obličeje. Mohla jsem se dotknout každého kousku sebe a cítila jsem ho, ale prostě jsem ho neviděla.

Nevím, jak dlouho jsem tam seděla a jen se znovu a znovu dívala tam, kde bych měla být. Bylo to několik vteřin, nejspíš ani ne celá minuta. Hlavou mi běžely věci jako: už se to někdy stalo? Je to vůbec normální? Je to kvůli mým očím – oslepilo mě dočasně to silné UV světlo? Až na to, že jiné věci jsem viděla – jen sebe ne.

Teď už jsem byla vyděšená a trochu se mi zrychlil dech. Stoupla jsem si a šla k plechovému dřezu v rohu garáže, kde bylo zrcadlo.

V tu chvíli jsem vykřikla. Jen jednou a trochu – ve skutečnosti jsem spíš hekla.

Představte si, jestli můžete, že stojíte před zrcadlem a vůbec nic nevidíte. Váš obličej se na vás nedívá zpátky. Vidíte akorát místnost za sebou. Nebo v tomhle případě garáž.

Po tom heknutí jsem si uvědomila, co se stalo. Zavrtěla jsem hlavou, usmála se a dokonce jsem se trochu zahihňala. Řekla jsem si: „Fajn, takže se ti to *musí* zdát.“ A páni, to byl ale živý sen! Vypadal opravdu skutečně. Znáte ty sny, o kterých víte, že jsou sny, ještě když se vám zdají? Tenhle ne! Tenhle sen byl nejskutečnější, jaký jsem kdy měla, a začínala jsem si myslet, že je to celkem dobrá zábava. Přesto jsem si prošla

kontrolní seznam „Zdá se mi to?“ Mrkala jsem, štípala se, říkala jsem si: „Probuď se, Ethel, je to jen sen.“

Až na to, že když jsem s tím byla hotová, byla jsem pořád tady, v garáži. To je ale vytrvalý sen! A tak jsem to udělala všechno znovu, a pak ještě jednou.

Ne, není to sen.

Rozhodně to není sen. Právě v tu chvíli jsem se přestala usmívat.

Pevně jsem zavřela oči a nic se nestalo. Totiž, *cítila jsem*, jak se mi víčka svírají, ale pořád *jsem viděla*. Viděla jsem vnitřek garáže, i když jsem *věděla*, že mám oči pevně zavřené – vlastně křečovitě zavřené.

Zakryla jsem si oči rukama a *pořád* jsem všechno viděla.

V žaludku mi to škubalo strachy, hrůzou a zděšením, což je příšerná kombinace, když to všechno přijde najednou. Bez varování jsem se vyzvracela do dřezu, ale neviděla jsem nic vyjít. Slyšela jsem, jak to cáká. Cítila jsem horké zvratky v puse. Potom, za vteřinu nebo dvě, jsem uviděla, jak se zhmotnily – napůl strávené kukuřičné lupínky, které jsem předtím snědla.

Pustila jsem kohoutek, abych je spláchla. Strčila jsem ruku do proudu vody a voda dostala tvar. Ohromeně jsem zírala na to, jak zvedám plnou dlaň k žíznivým ústům a přede mnou se objevil tenhle *kus* vody připomínající bublinu. Vysála jsem ji a pak jsem se znovu podívala do zrcadla – moje rty byly na vteřinu téměř vidět tam, kde se jich dotkla voda, a já jsem rozeznala tekutinu, jen když mi začala stékat krkem, a pak byla pryč.

Popadla mě hrůza silnější než cokoliv, co jsem kdy předtím cítila.

Stála jsem před zrcadlem, neviditelnýma rukama svírala okraje umyvadla, mozek se mi málem zavařil úsilím zpracovat tuhle… tuhle… *podivnost* a pak jsem udělala to, co by udělal každý.

Co byste udělali vy.

Zakřičela jsem o pomoc.

„Babi! BABI! *BABI!*“

VAROVÁNÍ

Budu vám vyprávět, jak jsem se stala neviditelnou, a taky, jak jsem objevila spoustu dalších věcí.

Ale než to udělám, potřebujete znát trochu toho, čemu můj učitel pan Parker říká „pozadí". Věci, které vedly k tomu, že jsem se stala neviditelnou. Vydržte pár kapitol. Vezmu to stručně a pak budeme zpátky v garáži a já budu neviditelná.

První věc, kterou bych nicméně měla udělat, než budu pokračovat, je varovat vás – nejsem žádná „rebelka".

Říkám to jen pro případ, že doufáte, že budu jedno z těch troufalých děcek, které se neustále dostávají do potíží a jsou „oprsklé" na dospělé.

Tedy pokud si nemyslíte, že stát se neviditelným rovná se dostat se do potíží.

Pokud jde o ten den, kdy jsem byla hrubá na paní Abercrombieovou – to byla nehoda, jak už jsem tisíckrát řekla. Chtěla jsem říct, že je „babka", což je, uznávám, samo o sobě dost drzé, ale ne tak drzé, jako to slovo, které jsem omylem použila a které se s tím rýmuje. Způsobilo mi to SPOUSTU potíží s babi. Paní Abercrombieová si dodnes myslí, že jsem strašně drzá holka, i když se to stalo před více než třemi lety a navíc jsem jí napsala omluvný dopis na babiččině nejlepším dopisním papíře.

(Vím, že je pořád naštvaná, protože její pes Geoffrey na mě vždycky vrčí. Geoffrey sice vrčí na všechny, ale paní Abercrombieová mu pořád říká: „Přestaň, Geoffrey“ – kromě toho, když vrčí na mě.)

Každopádně ve škole obvykle sedím tiše vzadu, hledím si svého, starám se o své věci a moje taktika je „la la la, nechte mě na pokoji a já nechám na pokoji vás“.

Ale víte, co říkají dospělí, aby vypadali chytře: „Ach, však víte – vždycky jsou to ty tiché děti, viďte?“

To jsem já. „Tiché dítě“. Tak tiché, že jsem skoro neviditelná.

Což, když se nad tím zamyslíte, je celkem legrační.

Kapitola druhá

Jak daleko se chcete vrátit?

Podle mě to všechno začalo tou pizzou. Právě to mě tak rozrušilo, že jsem tak trochu přišla o rozum, a nakonec jsem přišla o mnohem víc.

Stalo se to takhle.

Když jsem vešla do třídy, Jarrow Knightová – kdo jiný? – zařvala: „Dovážka pizzy!“ a prakticky všichni se zasmáli. Nebyl to úplně hlasitý smích, spíš přidušené zachichotání. Většina lidí v mé třídě není *doopravdy* krutá.

Nejdřív mi to nedošlo. Neměla jsem ani ponětí, že to má něco společného se mnou. Vlastně jsem si myslela, že to je nějaký vtip, uprostřed něhož jsem vešla dovnitř, a tak jsem se taky trochu zasmála, jako když se nechcete cítit mimo.

Když se na to dívám zpátky, muselo to vypadat divně.

Potom, o několik dní později, okolo mě procházela Jarrow, její bratr a pár dalších, když jsem mluvila s holkami před chemickými laborkami, a Jarrow polohlasně řekla: „Tys objednal margheritu, Jezi?“ a pak si plácli, zatímco Kirsten a Katie sklopily zrak.

Chápete to? Pořád mě bolí na to vzpomínat. (Bolesti a vzpomínání bude celkem dost, takže si na to taky můžeme zvyknout.)

„Dovážka pizzy“ je narážka na můj obličej.

„Ksicht jako pizza“ = akné. Tedy pupínky a beďary a boláky a celá ta uhrovitost. Chápete to, že jo? Tu narážku, ne akné.

Můj obličej údajně připomíná povrch pizzy. K popukání. Nicméně nepřipomíná. Tak strašné to není.

Akné ve dvanácti letech? Já vím, je to celkem brzo. Dokonce i doktor Kemp řekl, že jsem „na časnějším konci spektra“, ale není to „abnormální“. Ne, „abnormální“ si schováme pro akné jako takové, které je „spíše u vážnějšího konce spektra“. To je milý výraz, kterým rodinný doktor myslí: „Prokrista, máš to opravdu *ošklivé*.“

Ušetřím vás detailů. Možná při čtení jíte a detaily jsou trochu nechutné.

Takže, to se stalo asi před třemi měsíci. Díky těm slovům „ksicht jako pizza“ jsem si uvědomila pár věcí:

1. Moje snaha být ve škole nenápadná se setkala jen s omezeným úspěchem. Holku s akné zná každý. Až do té chvíle byl terčem většiny krutých narážek Elliot Boyd, což mi připadalo v pohodě. Až na to, že teď jsem byla cílem i *já*.
2. Upřímně si myslím, že někteří lidé se domnívají, že akné může člověk *chytit*. Chci říct, nejsem nějaká nešťastnice, která tráví celé dny osamělá, obklopená lidmi, co se jí vysmívají. Problém je jen v tom, že celá ta záležitost s „nejlepšími kamarády“ trvá déle, než jsem čekala, a říkám si, není příčinou právě akné? Babi říká: „Buď prostě sama sebou“, což zní jako dobrá rada. Řekla bych, že to *je* dobrá rada, pokud máte rozumnou představu o tom, kdo jste – a tu já mám. Nebo jsem aspoň měla, než se všechno začalo sypat. Babi taky říká: „Když chceš dobrého kamaráda, pak buď dobrou kamarádkou.“ Takových mouder

má plno. Někdy si myslím, že je sbírá. Potíž s tímhle je ta, že v mém okolí je zjevný nedostatek lidí, kterým bych mohla být kamarádkou.

3. Jarrow Knightová je naprosto příšerná. To není úplně nové odhalení, ale společně s bratrem-dvojčetem jsou oba čirý jed.
4. Musím musím *musím* se svou pletí něco udělat.

Moje akné začalo zhruba před rokem jediným maličkým pupínkem na čele. Ráda si říkám, že ten pupínek vyslala Armáda akné dopředu jako zvěda. Podal hlášení Pupínkovému velitelství a během několika týdnů se na mém obličeji utábořil celý pluk černých teček a nic, co jsem dělala, je nedokázalo odrazit.

A potom začala Armáda akné kolonizovat další části mého těla. Můj krk začal hostit malou četu boláků, které jsou ve skutečnosti velké, lesklé a bolestivé. Na hrudi se mi usadila rota černých teček, které tu a tam přerostly v bílé pupínky plné hnisu, a mé nohy do dvou měsíců zabrala expediční jednotka.

Nejhorší ale je, že babi mě nebere vůbec vážně, a to mě dohání k šílenství.

„Pupínky, zlato? Ty chudinko. Já jsem taky měla pupínky a tvoje mamka taky. Je to jenom takové období. Z toho vyrosteš."

Už před tím incidentem s pizzou škola začala být *mnohem* méně zábavná než dřív. Byla to jen shoda náhod, ale ve stejnou chvíli, kdy se tohle všechno dělo, se Flora McStayová – což byla nejspíš moje nejlepší kamarádka – přestěhovala do Singapuru a Kirsten Olenovou přesunuli do jiné třídy a ona se začala bavit s dvojčaty Knightovými.

K těm se vrátím později.

Jde o to, že jsem potřebovala plán, jak se zbavit akné, a tak do mého života vstoupilo to solárium a čínská medicína.

Stát se neviditelnou ovšem nebylo součástí plánu. To by se rozhodně nacházelo „na nejzazším konci spektra".

A jeho součástí nebylo ani – tentokrát to musím říct – dostat se o jediný kousek blíž, než je nezbytně nutné, k Elliotu Boydovi.

Kapitola třetí

Takže vám pořád vysvětluju pozadí a vy jste pořád tady, což je fajn.

Elliot Boyd, hm? Je známý jako „Smradlliot" Boyd, protože někdo kdysi takhle zavtipkoval a nějak se ho to drží, stejně jako se ho prý drží jeho pach.

Kluk, kterého nikdo nemá rád.

Je to kvůli jeho výšce? Jeho váze? Jeho vlasům? Jeho přízvuku?

Nebo opravdu kvůli tomu, že smrdí?

Mohlo by to být kvůli čemukoliv z toho a taky kvůli všemu. Je to pořádný hromotluk, stejně vysoký jako někteří z učitelů, má veliké břicho a bradu s blonďatým chmýřím, o němž si podle mě myslí, že maskuje druhou bradu pod ním.

Pokud jde o jeho zápach, zdá se, že nesmrdí *tak* strašně. Já přesto dělám, co můžu, a jednoduše se mu vyhýbám, abych si nemusela potvrzovat obecně rozšířený názor, že s mýdlem a deodorantem si nerozumí.

Myslím, že lidem jde na nervy jeho chování. Je přehnaně sebevědomý, průbojný, namyšlený, hlasitý a – tohle je můj favorit – „nadutý". S tím slovem přišel pan Parker a on to se slovy opravdu umí.

Ale víte co? Myslím, že to je jen proto, že je z Londýna. Namouduši. Lidem se zprotivil jednoho dne, když začal nadávat na Newcastle United (fandí Arsenalu, nebo to aspoň tvrdí).

Tady u nás, pokud nemáte opravdu dobrou výmluvu, jste fanoušci Newcastlu. Nebo možná Sunderlandu nebo Middlesbroughu. Ale rozhodně ne londýnského fotbalového týmu – ani pokud se ukáže, že jste skutečně z Londýna.

Boyd do naší třídy nastoupil první den v osmé třídě. Nikdo ho neznal, takže by si člověk myslel, že se bude chovat aspoň trochu nenápadně, ale on ne. Podle mě si myslel, že to, co udělal první den, je vtipné – víte, chovat se troufale a trochu drze, ale ostatním to tak nepřipadalo.

Pan Parker, kromě toho, že nás má na fyziku, je taky náš třídní učitel, který vede třídní knihu a tak. Zatleskal a odkašlal si: „Vy šťastlivci, vítejte zpátky v nejlepším *chrámu učenosti* na severovýchodě. Doufám, že jste všichni strávili poklidné prázdniny. Znamenitě."

Takhle pan Parker mluví často. Je to bývalý herec a nosí kravatu, která mu – překvapivě – celkem sekne.

„Máme ve třídě nový přírůstek!" pokračoval. „Až ze slunného Londýna… Děkuji, pane Knighte, bučí jen zvířata… Prosím, zatleskejte panu Elliotu Boydovi!"

V tuhle chvíli třída, která tuhle rutinu už předtím několikrát zažila, když nastoupili noví žáci, obvykle na podnět pana Parkera zatleskala a nový žák se tvářil strašně stydlivě a trochu se usmíval a zčervenal a tím to skončilo. Elliot Boyd se ale okamžitě postavil a zvedl obě ruce do vzduchu ve vítězoslavném gestu a nahlas pronesl: „Ar-se-nal! Ar-se-nal!", což potlesk naprosto udusilo. Aby situaci ještě zhoršil, svým nejlepším londýnským přízvukem dodal: „Cože? Vy jste nikdy neslyšeli o opravdovým fotbalovým týmu?"

„Páni," pomyslela jsem si tehdy, „to je nejlepší způsob, jak se okamžitě stát neoblíbeným, Elliote Boyde!"

Od té chvíle se alespoň polovina třídy rozhodla, že ho nenávidí.

Přesto se nezdálo, že by ho to zarazilo, naopak to ani trochu neobrousilo jeho ostré lokty. Elliot Boyd byl jako jeden z těch velkých chundelatých psů, kteří v parku přiskakují k jiným, menším psům a děsí je.

A co je horší, tehdy se začal po vyučování ochomýtat okolo mojí skříňky, jako kdybychom – jen proto, že máme společnou část cesty domů – měli být automaticky kamarádi.

To těžko.

Dál bych si ho nevšímala, jenže se měl stát součástí toho, co se přihodilo a jak jsem se stala neviditelnou.

VĚCI, CO JSEM ZKUSILA PROTI AKNÉ

1. **Staré dobré mýdlo a vodu. To byl první návrh, s nímž přišla babi. „U mě to fungovalo," řekla. A já jsem se musela držet, abych neodpověděla: „Jo, ale to bylo v temném věku dvacátého století." Léčba starým dobrým mýdlem a vodou se kromě toho zakládá na myšlence, že si lidé nemyjí obličej, a to není pravda.**

2. **Čisticí přípravky a ubrousky. Způsobí jen to, že moje pupínky září na *opravdu čistém* obličeji jako majáky. Někdy si říkám, jestli je to naopak nezhoršuje.**

3. **Vynechání tuků. To byl příšerný měsíc. Tahle teorie se zakládá na tom, že mám někdy dost mastnou pleť (a to je jen velmi skromné vyjádření, stačí zarámovat a pověsit ho na zeď). Takže když nebudu jíst máslo ani sýr ani mléko ani smažená jídla ani salátové dresinky ani – jak se ukázalo – vůbec nic chutného, nebudu mít mastnou pleť. Nefungovalo to. A navíc jsem měla hlad.**

4. **Česnek a med. Každé ráno nasekejte tři stroužky česneku a smíchejte je s velkou lžící tekutého medu. Nechutné. A k ničemu.**

5. **Krém na pupínky. Tahle léčba spočívala v tom, že jsem si na noc mazala obličej krémem. Kupodivu je to celkem mastný krém, člověk by řekl, že celou situaci ještě zhorší, ale nezhoršil. Ale ani nezlepšil.**

6. **Starý dobrý čerstvý vzduch. Další z rad mojí babi. Jde ruku v ruce se starým dobrým mýdlem a vodou. Jediný, kdo z ní měl nějaký prospěch, byla naše Lady, které se zhruba na měsíc dostalo častějších procházek, než jsem si všimla, že s mým obličejem to nic neudělalo. Promiň, Lady.**

7. **Homeopatie. V řetězci Holland & Barrett prodávají asi pět homeopatických přípravků, u kterých píšou, že fungují na akné. Na mě žádný z nich nefungoval.**

8. **Kopřivový čaj. Chutná stejně hnusně, jako to zní. Vlastně ještě hůř.**

9. **Vitamín B5. Všude na internetu o něm píšou jako o „zázračném léku". Dál.**

10. **Antibiotika. Ta mi doktor Kemp nakonec doporučil při mé druhé prohlídce, když jsem mu ukázala výše uvedený seznam. Jednu tabletku Septrinu a velkým výsledkem byl… úplně nulový rozdíl.**

11. **Zatím poslední pokus – Dr. Čchang a Jeho tak čistá pleť. Zakoupeno přes internet. Babi říkala, že vypadá podezřele a odmítla mi ho koupit, tak jsem se musela uchýlit ke lsti. Doktor Čchang hraje stejně jako Elliot Boyd důležitou roli v tom, jak jsem se stala neviditelnou.**

Kapitola čtvrtá

Babi mi řekla, že mamka měla akné, když byla v mém věku, ale že z ní přesto vyrostla „tak krásná mladá dáma".

To vyrostla. Na fotce v mém pokoji má kratší, nazrzle blond vlasy a ty obrovské, posmutnělé oči. Někdy mě to přivádí k myšlence, že věděla, že zemře mladá, ale pak se podívám na jiné fotky, na kterých se směje, a pomyslím si, že ve skutečnosti nebyla vůbec smutná. Jen, nevím, trochu… nevyrovnaná?

Sotva si na ni vzpomínám, pokud si říkáte, jestli mě to rozrušuje. Umřela, když mi byly tři. Rakovina.

Můj táta už byl tou dobou pryč. Odešel, zmizel. „A zaplať pánbůh, že je pryč," usoudila babi. Stěží dokáže vyslovit jeho jméno (což je Richard, ačkoliv mně připadá spíš jako Rick). Jediná jeho fotka, kterou mám, je zrnitá momentka pořízená krátce po mém narození. Mamka mě na ní drží a táta se vedle ní usmívá. Je vyhublý, má vousy, vlasy delší než mamka a černé brýle jako nějaká rocková hvězda.

„Do porodnice dorazil opilý," řekla babi během jednoho z našich (velmi) příležitostných rozhovorů na tohle téma. „To byl jeho obvyklý stav."

Mamka a táta nebyli manželé, když jsem se narodila, ale vzali se později. Dostala jsem mamčino příjmení, Leatherheadová, které má i babi. Je uvedené v mém rodném listě:

Den narození: 29. července
Místo narození: Nemocnice svaté Marie, Londýn
Jméno matky: Lisa Anne Leatherheadová
Povolání: učitelka
Jméno otce: Richard Michael Malcolm
Povolání: student

A tak dále.

Povím vám stručnou verzi. Je to stejně prakticky všechno, co se ke mně kdy dostalo. Babi o tom nerada mluví, protože ji to myslím příliš rozrušuje.

Babi se přestěhovala do Londýna, když byla malá, a vyrostla tam. S dědou se rozešli někdy v osmdesátých letech a on teď žije ve Skotsku se svou druhou ženou (Morag? Nevzpomínám si). Když jsem se narodila, mamce bylo dvacet tři. Rodinu s tátou neplánovali. Jak říká babi – já jsem se prostě nějak přihodila.

Táta zmizel, když jsem byla malá. Nebylo to zmizení, které by vyžadovalo práci policie nebo tak něco. Nebyla to žádná záhada. Prostě „odešel ze scény" a naposledy o něm podle babi bylo slyšet v Austrálii.

My o něm naposledy mluvily před pár týdny.

Vždycky, když přijdu ze školy, pijeme s babi čaj, pokaždé od mých zhruba sedmi let. Já vím, většina sedmiletých dětí pije džus nebo mléko, ale já ne. Čaj a koláč nebo sušenky. A žádný z těch vašich hrnků – čaj je v opravdové konvici, s porcelánovými šálky a podšálky a navíc s cukřenkou, ačkoliv ani jedna nesladíme. Je to jen pro efekt. Zpočátku mi čaj moc nechutnal. Byl příliš horký. Ale teď ho miluju.

Ve škole jsme v hodině občanky s panem Parkerem mluvili o profesích. Seděla jsem vzadu a byla zticha jako vždy, když

přišla řeč na to, co dělají čí rodiče a jak lidi občas pokračují v profesi svých rodičů. O svém tátovi jsem podle svého rodného listu věděla jedině to, že byl „student".

Den nebo dva jsem plánovala, jak to nadhodit. Když babi nalévala čaj, zeptala jsem se jí, proč táta zmizel, abych se dostala k tomu, proč studoval.

Místo aby mi babi přímo odpověděla, řekla: „Tvůj otec vedl velmi nespoutaný život, Ethel."

Přikývla jsem, aniž bych tomu doopravdy rozuměla.

„Hodně pil. Příliš často riskoval. Mám za to, že chtěl žít bez odpovědnosti."

„P… proč?"

„To opravdu nevím, zlato. Myslím, že to bylo kvůli slabosti ducha. Byl slabý a nezodpovědný. Někteří muži nejsou připravení zvládnout nároky otcovství," řekla babi. Brýle jí sklouzly po nose, a když mluvila, podívala se na mě přes jejich horní okraj. „Myslím, že tvůj otec byl možná jedním z nich."

Nikdy se nedostala blíž k tomu, aby o něm řekla něco hezkého. Bylo nezvyklé, aby se o něm zmínila, aniž by použila taky slova „opilý" a „dětinský". Vždycky jí ztuhnou ramena, semkne rty a vám je jasné, že by radši mluvila o čemkoliv jiném.

Nikdy jsme se nedostaly k tomu, co studoval, protože babi změnila téma a vyprávěla mi, jak ráno sprdla kluka, který měl v metru nohy položené na sedadlech.

Takže teď žijeme s babi samy dvě tam, kde se narodila, na větrném severovýchodním pobřeží v městečku jménem Whitley Bay. Podle babi však nebydlíme ve Whitley Bay – bydlíme v Monkseatonu, což je trochu víc nóbl část, o níž by většina lidí řekla, že začíná o tři nebo čtyři ulice víc na západ. Pro mě je to

pořád Whitley Bay. Takže teď žijeme spokojeně ve stejném domě, ale očividně v různých městech.

No, říkám samy dvě. Ale je tady taky prababi, mamka mojí babi. Je jí něco málo pod sto let a je „duchem nepřítomná", jak říká babi, ale nemyslí to zle. Před lety měla mrtvici, což znamená, že vám začne krvácet mozek. Vyskytly se „komplikace" a nikdy se z toho pořádně nedostala.

Prababi bydlí v domově důchodců Priory View v Tynemouthu, asi dvě míle odtud. Nikdy toho moc neřekne. Když jsem ji navštívila posledně, moje pupínky vypadaly strašně, ale ona vyndala zpod přikrývky svou drobnou ručku a pohladila mě po obličeji. Potom otevřela pusu, aby něco řekla, ale nic se neozvalo.

Někdy si říkám, co by se stalo, kdyby něco *řekla*. Změnilo by to to, co se stalo pak?

Kapitola pátá

Šel se mnou. Už zase. Ten týden už potřetí.

Bylo to jen pár dní předtím, než jsem se stala neviditelnou, takže už jsme skoro zpátky.

„Jak se vede, Effow?“ zeptal se. „Máš namířeno domů? Půjdou s tebou, jo?“

Ne že by mi dal na výběr. Objevil se zrovna ve chvíli, kdy jsem zavírala skříňku, jako kdyby si na mě počkal.

(Mimochodem, vyhledala jsem si slovo „nadutý“. Znamená to „zahleděný do sebe“ a to Elliota Boyda naprosto vystihuje. Vadí mi na něm spousta dalších věcí. Jedna z nich je „Effel“ nebo, jak říká on, „Effow“. Vím, že je to jen jeho přízvukem, ale když už jsem dostala jméno, které bylo moderní před sto lety, bylo by fajn, kdyby ho lidi alespoň správně vyslovovali.)

Takže jsme šli domů a Elliot Boyd téměř bez přestání probíral své současné oblíbené téma – maják ve Whitley Bay. Aspoň to byla změna ve srovnání s jeho pokusy ukázat mi karetní triky, kterými byl posedlý minulý měsíc.

Maják stojí na konci pláže. Kromě toho, že se objevuje na pohlednicích, nedělá nic. Nerozsvěcí se, ani nic jiného, a to Elliota opravdu dožírá. (A jenom jeho, pokud je mi známo.)

Dozvěděla jsem se, aniž bych to kdy chtěla vědět, že:

1. Byl postaven v roce osmnáct set něco, ale maják tu stával v podstatě odjakživa.
2. Kdysi to byl nejzářivější maják v Británii. Předpokládám, že to je *celkem* zajímavé.
3. Můžete se dostat nahoru zadními dveřmi, které se nikdy nezamykají.

Na jeho nadšení je něco dojemného. Je to nejspíš tím, že Elliot není odsud. Pro všechny ostatní je to prostě opuštěný maják na konci pláže, chápete? Prostě tam… stojí.

Pro Elliota Boyda je to ale způsob, jak se zalíbit ostatním. Zdá se mi, že jenom předstírá nezájem o to, co si o něm ostatní myslí. Ve skrytu duše mu na tom ale hodně záleží a doufá, že by si je mohl získat, když se bude zajímat o něco tak místního.

Samozřejmě se můžu plést.

Možná, že:

a) je to jen nudný šprt. Nebo
b) se snaží svým neustálým plkáním něco skrýt. Všimla jsem si, že nikdy nemluví o sobě ani o svých rodičích – vždycky mluví o *něčem*. Možná se pletu. Je to jen tušení. Brzy to vyzkouším – zeptám se ho na něco ohledně jeho rodiny a uvidím, jak zareaguje.

Každopádně jsem tak nějak vypla a nechala jsem ho žvanit, protože jsme se blížili k obchodu, který stál po pravé straně a o který jsem se už pár týdnů zajímala.

Whitley Road je dlouhá ulice s poloprázdnými kavárnami, dobročinnými obchody, nehtovými studii (podle babi „dost ordinérními“) a dvěma solárii – jednoho vedle druhého: Geordie

Bronze a Soláriem Whitley Bay, které vyhrává v soutěži o nejméně nápaditý název provozovny v celé ulici.

Dívala jsem se do výlohy solária Geordie Bronze. Byl tam velký, rukou psaný nápis „FINÁLNÍ VÝPRODEJ“, a pokud by se provozovny uměly usmívat, jeho konkurence hned vedle by *nepochybně* měla samolibý úsměv přes celou tvář.

Neměla jsem prostě to srdce Elliotu Boydovi říct, aby sklapnul/šel pryč/přestal mě otravovat s tím majákem a nějakým svým plánem, ale přála jsem si, aby s tím přestal. Koho to zajímá?

„Vážně, Effow, nebylo by to těžký! Dát dohromady pár lidí, udělat jednoduchý webovky s kampaní a tak. Nazvali bysme ji ‚Rozžehni světlo‘ – znáš tu písničku?“

Dal se do zpěvu. Na ulici a ne zrovna potichu.

„Rozžehni světlo, dnes večer tě potřebuju, lásko! Na na něco něco… potřebuju, lásko!“

Lidi se po něm otáčeli.

„Je to dominanta, že jo? Měl by zářit a vysílat do světa světelný znamení. K čemu tady jinak je?“

A tak pokračoval dál. Před několika dny přednesl při třídnické hodině referát „Fakta o majácích“. Nikdo mu nevěnoval velkou pozornost. Obecný názor byl ten, že je blázen.

V soláriu Geordie Bronze byla většina světel zhasnutá, ale na recepci seděla žena a četla si časopis.

„Jdu dovnitř,“ řekla jsem a udělala krok směrem k recepci. „Nemusíš čekat.“

„To je v pohodě, Eff. Počkám tady na tebe. Tam chodí… však víš, chodí tam holky, že jo?“

Chápala jsem, co má na mysli. Solária, stejně jako nehtová studia a kadeřnictví, nejsou přirozené místo výskytu náctiletých kluků.

Pokud jde o mě, oslovování cizích lidí je jedna z věcí, které jsou podle babi opravdu důležité. Nikdy neřekla, že stydlivost považuje za „ordinérní“, protože *takový* blázen není, ale rozhodně si myslí, že by se jí člověk „neměl poddávat“.

„Každý starší deseti let,“ řekla mi v den mých desátých narozenin, „by měl umět držet hlavu zpříma a mluvit zřetelně, a pokud to umíš, jsi každému rovna.“

Takže jsem narovnala záda a otevřela dveře, nad kterými zacinkal zvonek. Když jsem vešla dovnitř, dívka na recepci vzhlédla od časopisu. Měla platinově blond prodloužené vlasy a žvýkala žvýkačku. Na sobě měla bělavou tuniku se zapínáním na knoflíky na boku, jaké nosí dentální hygienistky, a díky její barvě vypadal její opálený obličej ještě tmavší.

Usmála jsem se a přistoupila jsem k jejímu stolu.

„Dobrý den,“ řekla jsem. (Babi mimochodem při prvním setkání vždycky doporučuje říct „Těší mě“, ale jí je přes šedesát a mně ne.)

Podle jmenovky na tunice se jmenovala Linda. Linda na můj pozdrav odpověděla pokývnutím a na vteřinu přestala žvýkat.

„Všimla jsem si, že prodáváte vybavení,“ pokračovala jsem.

Přikývla. „Jo.“

Následovala krátká konverzace, během níž jsem se dozvěděla, že na prodej jsou tři vertikální solária, protože solárium Geordie Bronze vedlo „cenovou válku“ s vedlejším salónem a prohrálo. Proto ukončilo svou činnost nebo tak něco.

Solária mohla být moje za „dva litry za kus“. Dva tisíce liber.

„Aha,“ řekla jsem. „Tak děkuji.“ Otočila jsem se k odchodu.

„Počkej, zlato,“ řekla Linda. „To je jako pro tebe?“

„Hmm… jo.“

„Je to na…?“ A udělala rukou okolo svého obličeje jakýsi kroužívý pohyb, který znamenal: „Je to na tvoje pupínky?“

Přikývla jsem a pomyslela si: „To je ale drzost!“

Trochu se pousmála a až tehdy jsem si všimla, že pod silným make-upem a opálením má tváře poseté dírkami jako slupka grepu.

Jizvy po akné.

„Ach, zlatíčko. Máš to ale ošklivý, viď? Měla jsem to samý, když mi bylo zhruba tolik co tobě.“ Odmlčela se, potom se na mě znovu podívala, hlavu nakloněnou ke straně, a dodala: „Mezi náma… tak strašný jako ty ne.“

Ježíš, dík.

Pokynula mi, abych šla za ní do zadní části provozovny, kde stáhla plachtu z dlouhého bílého solária a zvedla víko.

Předpokládám, že už jste solárium někdy viděli. Lehnete si do něj, víko stáhnete dolů a jako byste byli uzavření v obřím sendvičovači. Nad vámi i pod vámi se rozzáří UV trubice a to je zhruba všechno.

„Je ošuntělý a starý,“ řekla Linda a mnula škrábanec na víku. „Ale pořád funguje. Jenom už nemáme povolený ho dál komerčně používat. Nový předpisy. Ani ho nemůžem prodat. Zítra poputuje na skládku.“

Stručně řečeno, dala mi ho zadarmo (jo, fakt!) a o pět minut později jsme ho s Elliotem Boydem nesli každý za jeden konec po Whitley Road.

Uprostřed cesty domů jsme se zastavili, abychom si odpočinuli. Elliot supěl mnohem víc než já.

„Nikdy jsem se neopaloval,“ řekl. „Ani jsem nikdy nebyl v zahraničí.“

Jestli se snažil naznačit, že by rád přišel k nám solárium vyzkoušet, pak jsem byla připravená předstírat, že jsem ho nepochopila. Nebude přece mít tu drzost, aby se zeptal přímo.

„Říkal jsem si, když už ti ho pomáhám odnýst domů, nemohl bych se u vás někdy stavit a vyzkoušet ho?“

Hmm. Jak mazané. Zjistila jsem, že ho rozhodně nedokážu odmítnout. Bylo by to trochu neslušné a on měl takovou radost, dál žvanil – navrhoval, kdy by se u nás mohl zastavit, a těšil se, jak bude opálený – a já jsem prostě vypla a vlekla tu věc po chodníku.

O patnáct propocených minut později jsem vyklidila místo v garáži. Solárium jsem postavila na výšku a přikryla ho plachtou. Celkem splynulo se starou skříní, hromadou krabic a dalším harampádím, určeným pro dobročinný bazar.

Babi a Lady byly venku. A my vlastně garáž nepoužíváme k ničemu jinému než ke skladování věcí. Vzhledem k tomu, že babi do garáže sotva kdy vkročí, pomyslela jsem si, že z toho možná vyváznu, když jí o soláriu prostě vůbec neřeknu. Poslední věc, po které jsem toužila, bylo, aby mi solárium zakázala použít, buď proto, že je „ordinérní“, nebo nebezpečné, nebo spotřebuje příliš mnoho elektřiny, nebo… Nevím. Babi je někdy divná. Člověk nikdy neví.

Boyd měl rudý obličej a potil se.

„Hezky se opálíš,“ řekl.

Snažil se udržovat konverzaci a bylo od něj pěkné, že mi se soláriem pomohl, tak jsem odvětila: „Jo. Ehm… díky za, však víš…“

Nastala jedna z těch trapných tichých chvilek a pak jsem pronesla: „Tááákže, ehm… Měla bych, však víš… ehm…“

A on řekl: „Fajn, ehm… Budu… však víš… ehm… Zatím čau.“

A bylo to. Byl pryč.

Právě když se babi vracela, snažila jsem se nepozvracet při polykání své denní dávky přípravku Dr. Čchang a Jeho tak čistá pleť (už uplynuly tři týdny bez jakékoliv známky zlepšení).

„Ahoj, babi!“ řekla jsem, když vešla do kuchyně.

Babi na mě pohlédla s výrazem, který mohl snadno značit podezření. Chovala jsem se příliš nadšeně? Ale možná jsem nad tím jen moc přemýšlela.

Později jsem si vzpomněla na Elliotův zpocený kulatý obličej a napadlo mě, že jsem u něj byla velice blízko a nesmrděl.

Kapitola šestá

Následujícího dne, v sobotu, jsem pochopitelně strašně toužila vyzkoušet solárium, ale nemohla jsem, protože prababi měla sté narozeniny a u ní v domově důchodců se konala menší oslava.

Říkám „oslava", jako kdyby to měla být nějaká divoká záležitost, ale to samozřejmě nebyla, jelikož babi a já jsme asi tak jediní příbuzní, které prababi má. Byl tam dort, pár lidí z kostela, ostatní obyvatelé a zaměstnanci Priory View, a to je asi tak všechno.

Prababi je v tomhle domově důchodců, co si pamatuju. Když se babi přestěhovala zpátky na severovýchod, prababi ještě bydlela sama ve velkém starém domě v Culvercotu. Praděda umřel dávno předtím. Pak prababi upadla u sebe v kuchyni. (Babi vždycky říká, že „klopýtla", což mi připadá divné. Já nikdy „neklopýtnu". Když upadnu, prostě „upadnu".)

Dům se prodal a udělaly se z něj byty a babi se přestěhovala sem. Domov důchodců má výhled na malou pláž a rozpadlý starý klášter na vrcholu útesu.

Je tady velice ticho a *velice* teplo. Jakmile vejdete do velkých hlavních dveří, chladný přímořský vánek venku vystřídá příval horkého, dusného vzduchu, který je cítit extrémně čistě a zároveň i trochu špinavě. Vůně čistoty pochází z dezinfekce a leštěnky na dřevo a osvěžovačů vzduchu a ta méně čistá je cítit po školních obědech a dalších věcech, které nedokážu identifikovat, a pravděpodobně ani nechci.

Pokoj prababi se nachází v chodbě s tlustým kobercem. Dveře byly pootevřené. Zevnitř jsem slyšela, jak na ni hlasitě mluví veselá sestra s místním přízvukem.

„Tááák, Lizzie, zlatíčko. Máte tu návštěvu, vy naše šťastná oslavenkyně. Teďkonc se chovejte slušně, jo? Já na vás dohlídnu!"

Když sestra vycházela z pokoje, mrkla na nás a mně opět nešlo na rozum, proč na ni mluví takhle. Chtěla jsem jít za sestrou a říct jí: „Je jí sto! Proč s ní mluvíte, jako kdyby jí bylo šest?"

Ale to samozřejmě nikdy neudělám.

Prababi se jmenuje Elizabeth C. Freemanová. Babi personálu řekla, že jí nikdy nikdo neříkal Lizzie a že by byla radši, aby jí říkali paní Freemanová, ale podle mě si pomysleli, že se chová nafoukaně.

Vím, že by mi nemělo vadit chodit za prababi, ale vadí mi to. Není to kvůli ní. Prababi je milá a nevinná stará paní. To, co mi vadí, jsem *já*. Nesnáším skutečnost, že chodit za ní beru jako povinnost, že mě to nudí, že se cítím nesvá.

Tentokrát to bylo o to horší, že tenhle den měl být výjimečný. Sto let? To je celkem parádní. Přála jsem si, abych z toho byla víc nadšená.

Pak babi začala mluvit. Skoro vždycky vede monolog, protože prababi odpovídá velmi zřídka a radši se dívá z okna a přikyvuje, občas se trochu pousměje. Někdy dokonce usne. Ve velkém křesle vypadala maličká. Byla podepřená polštáři a zpod vlněné deky vykukovala její malá hlava s jemnými bílými vlasy.

„Tak mami, jak se ti vede? Byla jsi dneska na procházce? Je tam dneska celkem větrno, viď, Ethel?"

„Jo, je tam vichr."

Obvykle se po mně nechce, abych toho moc říkala, a já prostě sedím na židli u okna, pozoruju vlny a dívám se, jak na

hodinách vedle její postele odtikávají minuty. Čas od času se vložím do rozhovoru a někdy sedím u prababi a držím ji za hubenou ruku, což se jí myslím líbí, protože odpovídá slabým stisknutím.

Tentokrát to probíhalo v podstatě stejně, až na konec, kdy se stalo něco zvláštního.

Po pár minutách klábosení babi pronesla něco o ohřátí rolek s párkem a šla za personálem do kuchyně, aby to zařídila. Tehdy se ke mně prababi otočila a na okamžik se zdálo, že její slzící šedé oči zbystřily a že se na mě pozorně dívá. Nejdřív jsem si pomyslela, že se dívá na moje pupínky, a poposedla jsem si, abych se mohla odtáhnout, ale ona mě chytila za ruku o něco pevněji, a tak jsem zůstala na místě. Uvědomila jsem si, že nezkoumá moji pleť. Místo toho se mi dívala přímo do očí a k mému překvapení ze sebe vypravila celou větu.

„Kolik ti je, zlati?"

(„Zlati" mi říká prababi. Je to starý severoanglický láskyplný výraz. Mám za to, že prababi je jediná žijící osoba, která ho používá. Nikdy mi neříká Ethel. Jen „zlati".)

Dostala ze sebe ta slova jako velice rychlé zaskřehotání – bylo to poprvé za celé dopoledne, co na nás prababi promluvila.

„Je mi skoro třináct, prababi."

Lehce přikývla. Babi se mezitím vrátila do místnosti, ale prababi si jí nevšimla.

Prababi řekla: „Tiger."

Jen to: „Tiger," tedy tygr.

A potom s obrovským úsilím dodala: „Pss-kat."

Trochu jsem se naklonila a zeptala se: „Co prosím?"

Znovu řekla, trošku zřetelněji: „Tiger. Pussycat." Tygr. Kočička.

Ukázala na mě a slabě se usmála.

Podívala jsem se na babi a viděla jsem, jak její tvář *zbledla*. Myslím doopravdy – barva se jí vytratila z obličeje. A potom, jako kdyby nachytala sama sebe, začala být strašně hlasitá, strašně čilá a říkala: „Dobrá, oslava za chvíli začne. Dáme tě do kupy, ano, mami? Řekla jsem jim, že nechceme ty rolky s párkem hned teď…“ A tak dále. Dlouhý horlivý monolog, jehož účelem bylo *zcela zjevně* odpoutat pozornost od toho, co prababi právě řekla.

Neměla jsem tušení, co to všechno znamená. Ani páru. *Tygr? Kočička*? Nebo řekla něco jiného? Fakt je, že prababi je sto let a ne všechno u ní funguje tak, jak by mělo, ale není doopravdy *senilní*. Otočila hlavu k babi. Pohled měla pořád stejně intenzivní a na jedinou chviličku mi připadalo, že se dívám na člověka, který je o polovinu mladší.

„Třináct,“ zopakovala. Nic z toho mi nedocházelo, ale nechala bych to plavat, kdyby se babi nezačala najednou chovat tak rázně a věcně.

„No ano, že roste rychle, mami?“ odpověděla s trochu nuceným úsměvem. „Jak to všechno utíká, co? Propána, podívejte se na hodiny! Měly bychom jít do společenské místnosti. Ostatní na nás budou čekat.“

PŘIZNÁNÍ

S návštěvami prababi je ještě jedna potíž, dokonce i při tak šťastné příležitosti, jako jsou narozeniny. Ze starých lidí je mi smutno.

Je to asi takhle: já rostu, ale oni už měli všechno za sebou před lety a teď se *zmenšují*. Všechno se dělá za ně, pro ně, a nemají doopravdy možnost o ničem rozhodovat, úplně jako malé děti.

Je tady jeden muž, který je strašně starý a strašně hluchý a zaměstnanci na něj musí křičet, aby je slyšel. Křičí tolik, že je slyší i všichni ostatní, což je trochu legrační a trochu ne.

„HEJ, STANLEY! VIDÍM, ŽE JSTE SE DNESKA RÁNO VYPRÁZDNIL!“ zakřičela jednou jedna ze sester. „TO JE SKVĚLÉ! ČEKAL JSTE NA TO CELÝ TÝDEN, VIĎTE?“

Chudák starý Stanley. Usmál se na mě, když jsem procházela okolo jeho pokoje – dveře jsou vždycky otevřené. (Vlastně je tu otevřená většina dveří a člověk si nemůže pomoct, aby se nepodíval dovnitř. Je to trochu jako být v přetopené zoo.) Když se usmál, vypadal najednou asi o sedmdesát let mladší a mě to taky přinutilo se usmát, ale potom jsem znovu pocítila smutek a vinu, protože proč bych měla mít radost z toho, že vypadá mladě?

Co je špatného na tom, když je člověk starý?

Kapitola sedmá

Jedna ze zaměstnankyň odvezla prababi, babi odcupitala za ní a já jsem zůstala sama a zírala na moře.

Něco tam chybělo. *Někdo* chyběl.

Moje mamka. Měla tady být. Čtyři generace žen v rodině a jedna z nich – moje mamka – zůstala mimo.

Kolik si toho pamatujete z dob, kdy jste byli maličcí? Tedy než vám byly řekněme čtyři roky?

Babi říká, že si jen stěží něco pamatuje.

Představuju si to takhle: vaše paměť je jako velký džbán, který se postupně pořád víc naplňuje. Když se dostanete do věku, v jakém je babi, vaše paměť už je celkem plná, takže se musíte začít zbavovat vzpomínek, abyste udělali prostor, a nejjednodušší je zbavit se těch nejstarších.

Pro mě jsou ale vzpomínky z dob, kdy jsem byla mrňavá, jediné, co mi zbylo po mamce. Plus malá sbírka suvenýrů, což je vlastně jen lepenková krabice s víkem.

To nejdůležitější uvnitř je tričko. To uvidím pokaždé, když krabici otevřu, protože je to ten největší předmět. Černé tričko bez vzoru. Patřilo mamce a já ji z něj pořád cítím.

A když otevřu krabici, která je většinu času v mojí skříni, vyndám tričko, přidržím si ho u nosu a zavřu oči. Nasávám jeho vůni, pokouším se vzpomenout si na mamku a snažím se nebýt smutná.

Vůně je teď stejně jako vzpomínky opravdu slabá. Je to směs pižmového parfému a pracího prášku a potu, ale *čistého* potu – ne jako ten sýrovitý pach, který lidi přisuzujou Elliotu Boydovi, ale který jsem z něj nikdy necítila. Je to jednoduše vůně člověka. Mého člověka, mojí mamky. Nejsilnější je v podpaží trička, což zní odporně, ale tak to není. Jednoho dne ta vůně dočista zmizí. To mě trochu děsí.

Je tam taky přání pro mě k narozeninám a rýmovačku na něm znám zpaměti.

První rok na světě slavíš,
beruško má milá,
posílám ti přání zdraví,
abys šťastná byla.

A úhledným zaobleným písmem je tam ručně dopsáno: *Mojí Boo všechno nejlepší k prvním narozeninám přeje maminka.*

Boo byla přezdívka, kterou mi mamka říkala. Babi mi vysvětlila, že ji nechce používat, protože měla zvláštní význam pro mě a pro mamku, a to je bezva. Je to, jako kdybychom s mamkou měly tajemství, něco, co sdílíme jen my dvě.

Na tom přání je hezké to, že nasálo maličkatou část vůně z trička, takže kromě toho, že je cítit papírem, voní taky po mamce.

Nad tímhle jsem přemýšlela, když jsem seděla v pokoji prababi, a vtom moje úvahy přerušila babi.

„Jdeš za námi, Ethel, nebo tady budeš snít s otevřenýma očima? A proč ten nešťastný obličej? Je to oslava!“

Vezmu to stručně, protože byla asi tak zábavná, jak byste čekali… kromě další divné věci, která se stala ke konci.

OSLAVA PRABABI

Hosté:

Asi dvacet lidí. Kromě mě a ošetřovatelky jménem Chastity byli všichni ostatní náležitě dospělí nebo staří.

Co jsem měla na sobě:

Šeříkové šaty s květinami a ladící čelenku. Babi si myslela, že vypadám půvabně. Já ne. Dívky, které vypadají jako já, by měly mít dovoleno nosit jen džíny a trička, dokud celé to neohrabané, vychrtlé, poďobané období neskončí. Takhle jsem vypadala jako *komiksová* verze ošklivé dívky v pěkných šatech.

Co jsem řekla:

„Dobrý den, díky, že jste přišli… Ano, je mi skoro třináct… Ne, ještě jsem se nerozhodla, z čeho budu dělat závěrečné zkoušky… Ne, [falešný stydlivý úsměv] kluka ještě nemám…“ (Můžu se v tuhle chvíli jen zeptat: proč si staří lidé myslí, že se vás můžou vyptávat na kluky a tak? Je to nějaké právo, které získáte, jakmile dosáhnete sedmdesátky?)

Co jsem dělala:

Roznášela jsem jídlo. Babi se mě předtím zeptala, co by měla podávat, ale mnou navrhované želé bonbóny a chipsy

nebyly vzaty v úvahu. Místo nich tam byly olivy, švestky obalené v kouscích slaniny (ble – čí nápad *tohle* byl?) a prťavé okurkové sendviče. Šance na to, že mi něco z toho proklouzne do žaludku, se blížily nule.

Co dělala prababi:

Seděla uprostřed místnosti, trochu nepřítomně se usmívala a přikyvovala, když k ní všichni přicházeli a blahopřáli jí. Říkala jsem si, že není „úplně duchem přítomná" a neuvědomuje si, co se děje. Jak se ukázalo, v tomhle jsem se mýlila.

Fotografie:

Fotograf z deníku *Whitley News Guardian* mě a babi a prababi vyfotil s velikánským dortem. Místo velkého fotoaparátu s bleskem, který dělá *prásk!*, měl maličký digitál. Byla jsem trochu zklamaná – když se přece máte objevit v místních novinách, mělo by to být dramatické, jako výjimečná chvíle, chápete? (Pozor, ironie: náhodou se ukáže, že ta fotografie bude nakonec mít velmi dramatické následky.)

Kapitola osmá

Paní Abercrombieová na oslavu nicméně přišla s Geoffreyem, svým třínohým jorkširským teriérem, který jako obvykle mrzutě vrčel a kroutil se – a ohledně tohohle mám novou teorii. Myslím, že takhle nevrlý je proto, že ho paní Abercrombieová nikdy nenechá proběhnout. Neustále ho drží v jedné ruce. Já bych teda byla otrávená, kdybych byla navždy přitisknutá na ohromnou hruď paní Abercrombieové.

Babi to slušelo. „Učiněný obrázek," jak prohlásil reverend Henry Robinson.

Usrkovala ze sklenice perlivé vody a lehce se usmívala, kdykoliv na ni někdo promluvil, což je zhruba její největší projev spokojenosti. Směje se málokdy – „Dámy se nechechtají, Ethel. I u muže je to dost hrozné. U dámy je to mimořádně nemístné."

(Osobně mám ale vlastní vysvětlení a nemá nic společného s „nemístností". V hloubi duše si myslím, že babi je kvůli něčemu smutná. Ne kvůli mně, ne kvůli prababi, ale kvůli něčemu jinému. Mohlo by to být prostě kvůli mamce, ale já myslím, že je to něco dalšího.)

Farář odešel jako poslední. Zahrál na klavír „Hodně štěstí, zdraví" a potom zpaměti nějakou klasickou skladbu a všichni tleskali. Starý Stanley tleskal *velice* nadšeně a volal: „Bravo! Bravo!", dokud ho jedna ze sester neutišila jako zlobivé dítě, což podle mě bylo trochu drzé.

Když reverend Robinson odešel a zůstaly jsme tam jen já, babi a prababi, ošetřovatelky se pustily do úklidu. Babi vypadala nervózně.

„Božínku, podívej, kolik je hodin, mami! To byla ale slezina!“ „Slezina“ je slovo, které používá babi a znamená „oslava“, ale tohle byla jen odpolední oslava. Myslím, že čím je člověk starší, tím se oslavy konají dříve a dříve.

Upřímně řečeno, i kdybych už netušila, že se něco děje, nepovedené předstírání babi by mě varovalo. Nemohla se dočkat, až budeme pryč. Nicméně se zdálo, že poznámka „podívej, kolik je hodin“ měla na prababi účinek, jako když zhasnete světlo. Do tváře se jí vrátil nepřítomný pohled spolu s neustálým přikyvováním a to bylo všechno.

No, skoro všechno.

Když jsem se nakláněla, abych prababi políbila na tvář, do ucha mi zašeptala: „Vrať se, zlati.“

„To víš, že ano,“ odpověděla jsem. „Brzy zase přijdeme.“

Prababi pohlédla na babi, která už byla na půl cesty ke dveřím, a ze způsobu, jakým to udělala, jsem okamžitě vyčetla, co tím myslí.

„Vrať se bez ní“ – to tím myslela.

To je ta divná věc, o které jsem vám říkala. Tohle a celá ta záležitost s tygrem.

Co se to vlastně dělo? A ať to bylo cokoli, proč to babi tak znepokojovalo?

Kapitola devátá

Jely jsme domů. Byly to dvě míle, během kterých jsem se babi mohla zeptat: „Co měla prababi na mysli, když řekla ‚tygr' a ‚kočička', babi?"

Až na to, že jsem se zeptat nemohla, protože od chvíle, kdy jsme se ocitly samy v autě, babi téměř bez přestání tlachala. Což mohla být záměrná snaha zabránit mi v tom, abych položila otázku, kterou jsem strašně chtěla položit.

Reverend Henry Robinson tohle, paní Abercrombieová tamto, rolky s párkem nedostatečně prohřáté, i když jsem je o to požádala, krásná angličtina, kterou mluvila ‚ta milá cizinka' (Chastity), dokonce i vzor na koberci (‚myslím, že kroužky na koberci jsou jen *trošku* ordinérní') a tak dále… a dále.

Namouduši si myslím, že se ani nezastavila, aby se nadechla.

Dneska nebudu mít příležitost solárium vyzkoušet, to jsem věděla. Potřebovala jsem chvíli, kdy bude babi na delší dobu pryč, a ta měla nastat následujícího dne, kdy bude mít babi plno práce s kostelem a jedním ze svých výborů.

Dopoledne budu mít pro sebe. Takže i když jsem byla trochu zmatená kvůli tomu, co se dělo s prababi a babi, zároveň jsem se těšila, protože jsem velice brzy měla dostat možnost vyzkoušet svou nejnovější bojovou taktiku proti akné.

Solária mimochodem zcela jistě spadají do kategorie věcí, které by babi popsala jako „dost ordinérní“. Existuje spousta věcí, o nichž si babi myslí, že jsou „dost ordinérní“:

- Solária, jak už jsem řekla. Vlastně jakýkoli druh falešného opálení.
- Očividně koberce s kroužky. Ale jen „lehce“.
- Tetování a náušnice jinde než v uších.
- Propíchnuté uši, pokud je vám méně než šestnáct.
- Děti pojmenované po místech, mezi něž definitivně spadají Jarrow a Jesmond Knightovi. Brooklyn Beckham sem *nepatří*, protože babi jednou potkala Davida Beckhama na nějaké charitativní akci a očividně se choval jako „opravdový gentleman“. A hezky voněl.
- Designoví psi. V podstatě cokoli s přívlastkem „designový“, tedy džíny, kuchyně, kabelky a tak dále.
- Většina lidí v televizi.
- Závěsné květináče.
- A pokud máte v úmyslu protočit nad timhle seznamem panenky, pak vězte, že protáčení panenek je taky ordinérní.

Říkám vám, mohla bych pokračovat – tenhle seznam by vydal na celou knihu, a to jsem ještě nezačala s věcmi, které nejsou „dost ordinérní“, ale „strašlivě ordinérní“. Tady jsou dnešní tři hlavní „strašlivě ordinérní“ věci:

- Jedení na ulici.
- Všechny televizní pořady během dne a lidé, kteří se přes den dívají na televizi, a většina pořadů, které neběží na BBC, hlavně na kanálech Sky.

- Fotbal (kromě Davida Beckhama, z výše uvedených důvodů).

„Ordinérní" tady mimochodem neznamená „běžný". Znamená to „nedostatečně kultivovaný" a nesmí se to zaměnit s „nevkusným", s čímž babi obvykle nemá problém, ačkoliv rozlišení může být nejasné.

Hudební soutěž Eurovize je podle babi nevkusná, ale zbožňuje ji. Soutěž X Factor je ordinérní a nepustila by si ji.

Fotbal je ordinérní, jak jsem řekla. Rugby je nevkusné.

Chcete něco dalšího? Fajn. Ryby s hranolky s sebou = nevkusné, a tedy přijatelné, což je obrovská úleva, protože je miluju. Hamburger s hranolky (nebo ještě hůř, *hranolkama*) = ordinérní. A Burger King je *ordinérnější* než McDonald's.

Já vím, je obtížné se v tom vyznat.

Krkání babi říká „říhání". Tvrdí, že je to zároveň nevkusné a „strašlivě ordinérní", takže bůhví co by řekla na to, co teď přijde. Pokud jste jako babi a krkání vás naprosto děsí, pak byste měli následující kapitolu přeskočit.